Kumpanija tat-trasport hija responsabbli għad-danni fuq passiġġieri klijenti taghha?

Il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili preseduta mill-Imħallef Lawrence Mintoff nhar it-12 ta' Lulju 2019 indirizzat każ fejn ir-rikorrenti (il-persuna li f'dan il każ resqet il-kwistjoni għall-ġudizzju), allegat li hija sofriet debilita permanenti kawża tal-inċident li seħħ waqt li kienet fuq karozza tal-linja.

L-inċident seħħ fit-13 ta' Awwissu 2015 meta r-rikorrenti kienet riekba *Bus No 51* ġewwa il-Ħamrun. Hekk kif ir-rikorrenti kienet tinstab bilwieqfa fost persuni oħra, ix-xufier ħa *brake* qawwi bil-konsegwenza li l-persuni kollha li kienu bilwieqfa sfaxxaw mixħutin mal-art. F'rapport li inħareġ minn tabib li kien maħtur bħala espert mill-qorti fejn, ġie stabbilit li hekk kif seħħ l-inċident, r-rikorrenti ħadet skoss go darha, iżda ma kien hemm ebda ġrieħi viżibbli. Ftit tal-ħin wara, fuq il-post wasal uffiċjal tas-soċjetà konvenuta (il-kumpanija li kienet qed tiddefendi il-kawża) li offra biex iwassal lir-rikorrenti ċ-ċentru mediku tal-Furjana. Kif waslu fil-limiti tal-istess ċentru, l-uġiegħ tant żdied li r-rikorrenti ħassa ħażin. Minn x-rays preliminari li saru fuq r-rikorrenti, irriżulta li ma kien jidher ebda ksur, tant li l-għada l-istess rikorrenti siefret hekk kif kellha pjanat abbażi tal-parir li tagħha it-tabib li invistaha.

Waqt li kienet għadha imsiefra, r-rikorrenti ħarġitilha tbenġila kbira fuq il-persuna taghha, tant li ma setgħetx iċċaqlaq idejha. Minn *'check ups'* li saru fuqha mal-wasla tagħha, irriżulta li kellha ksur fit-tarf tal-għadma, tant li idha kellha titpoġġa fi *'sling'* għal madwar seba' ġimgħat. Minkejja l-ftit progress li għamlet anke wara xi sezzjonijiet tal-fiżjoterapija, irriżulta minn konsultazzjoni li kellha ma speċjalista li l-muskoli tal-ispalla kienu mixrubin u l-ġog kien żviluppa l-artrite. Fir-rapport, ġie konkluż li konsegwenza ta' dak li ġara, driegħha tal-lemin huwa dgħajjef tant li ma tistax tgħolli idha kemm tixtieq filwaqt li lanqas ma tista' terfa oġġetti tqal. Għaldaqstant, ġie stabbilit lir-rikorrenti sofriet diżabilità permanenti ta' wieħed fil-mija.

F'l-analiżi taghha, il-Qorti innotat li s-soċjetà konvenuta ma tikkontestax il-fatt li għandha tinżamm responsabbli għad danni li ġew sofferti mir-rikorrenti kawża tal-inċident. Għaldaqstant, il-Qorti tenniet li m'għandiex għalfejn tanalizza l-provi sabiex tiddetermina jekk ir-responsabiltà għandiex tinġarr mis-soċjetà konvenuta, iżda jkun fadal biss li jiġi deċiż l-ammont f'danni li jridu jiġu stabbiliti biex jingħataw lir-rikorrenti. Sabiex tasal għal dan, Il-Qorti qieset spejjez li nġabru mir-rikorrenti fosthom il-mitejn u tletin ewro li nefqet biex inħareġ rapport mediku. Fost oħrajn, il-Qorti ħadet nota wkoll tal-fatt lir-rikorrenti kienet laħqet l-età ta' l-irtirar meta seħħ l-inċident, tant li kellha disa' u sittin sena. Rigward dan, ingħad li d-dħul tar-rikorrenti kien dak li tieħu fil-forma ta' pensjoni li kienet titħallas abbażi tas-snin li kienet ħadmet qabel ma laħqet l'età tal-pensjoni, u għaldaqstant f'dan il każ ma jistax jingħad li d-debilita permanenti b'xi mod se taffettwa dan id-dħul.

Rigward l-ispejjeż ġudizzjarji marbuta mal-każ, is-soċjetà konvenuta talbet lil-Qorti biex ma tinżammx responsabbli għal dawn, hekk kif intqal li l-istess soċjetà qatt ma naqset milli tammetti r-responsabiltà tagħha għal-ġrieħi li ġew sofruti, tant li hekk kif seħħ l-inċident avvicinaw lil-kumpanija ta' assikurazzjoni tagħhom sabiex tinfetaħ *claim*. Minkejja dan, kienet r-rikorrenti minn jeddha stess li warrbet dan il-ftehim, u kompliet biex tiftaħ proċeduri ġudizzjarji. Mill-provi, irriżulta li s-soċjetà assiguratrici tas-soċjetà konvenuta kienet talbet lir-rikorrenti biex tikkwantifika l-*claim* tagħha, u biex tissottometti d-dokumentazzjoni relattiva. Peress li irriżulta lir-rikorrenti naqset milli tagħmel dan sabiex is-soċjetà assiguratrici tkun

tista' tipproċessa din it -talba, allura jirrizulta li s-soċjetà konvenuta m'għandiex tkun hi li tbati l-ispejjeż ta din il-kawża.

Il-Qorti waslet biex tiddeċiedi li s-soċjetà konvenuta għandha tinżamm responsabbli għall-inċident, kif ukoll għad-danni ta' ħames mija u tmienja u erbgħin ewro u wieħed u sebgħin ċenteżmu hekk kif sofferti mir-rikorrenti konsegwenza tal-inċident. Il-Qorti laqat ir-raba' eċċezzjoni tas-soċjetà konvenuta u ordnat lir-rikorrenti tħallas l-ispejjeż tal-kawża. Bl-imgħaxijiet legali mid-data tas-sentenza sad-data tal-ħlas effettiv, kontra s-soċjetà konvenuta.

Kumpanija tat-trasport hija responsabbli għad-danni fuq passiġġieri klijenti tagħha?

Natalino Caruana De Brincat Avukat

Il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili preseduta mill-Imħallef Lawrence Mintoff nhar it-12 ta' Lulju 2019 indirizzat każ fejn ir-rikorrenti (il-persuna li f'dan il-każ ressqet il-kwistjoni għall-ġudizzju), allegat li hija sofriet debilità permanenti kawża tal-inċident li seħħ waqt li kienet fuq karozza tal-linja.

L-inċident seħħ fit-13 ta' Awwissu 2015 meta r-rikorrenti kienet riekba Bus No 51 ġewwa l-Ħamrun. Hekk kif ir-rikorrenti kienet tinstab bilwieqfa fost persuni oħra, ix-xufier ħa brake qawwi bil-konsegwenza li l-persuni kollha li kienu bilwieqfa sfaxxaw mixħutin mal-art.

F'rapport li nħareġ minn tabib li kien maħtur bħala espert mill-Qorti ġie stabbilit li hekk kif seħħ l-inċident, ir-rikorrenti ħadet skoss ġo daharha, iżda ma kienx hemm ġrieħi viżibbli. Ftit tal-ħin wara, fuq il-post wasal uffiċjal tas-soċjetà konvenuta (il-kumpanija li kienet qed tiddefendi l-kawża) li offra biex iwassal lir-rikorrenti ċ-ċentru mediku tal-Furjana. Kif waslu fil-limiti tal-istess ċentru, l-uġigħ tant żdied li r-rikorrenti ħassha ħażin.

Minn x-rays preliminari li saru fuq ir-rikorrenti rriżulta li ma kien jidher ebda ksur, tant li l-għada l-istess rikorrenti siefret hekk kif kellha ppjanat abbażi tal-parir li taha t-tabib li invistaha.

Waqt li kienet għadha msiefra, ir-rikorrenti ħarġitilha tbenġila kbira fuq il-persuna tagħha, tant li ma setgħetx iċċaqlaq idejha. Minn check ups li saru fuqha mal-wasla tagħha, irriżulta li kellha ksur fit-tarf tal-għadma, tant li idha kellha titpoġġa fi sling għal madwar seba' ġimgħat.

Minkejja l-ftit progress li għamlet anke wara xi sessjonijiet tal-fiżjoterapija, irriżulta minn konsultazzjoni li kellha ma' speċjalista li l-muskoli tal-ispalla kienu mixrubin u l-ġog kien żviluppa l-artrite.

Fir-rapport ġie konkluż li konsegwenza ta' dak li ġara, driegħha tal-lemin huwa dgħajjef tant li ma tistax tgħolli idha kemm tixtieq filwaqt li lanqas ma tista' terfa' oġġetti tqal. Għaldaqstant, ġie stabbilit li r-rikorrenti sofriet diżabilità permanenti ta' wieħed fil-mija.

Fl-analiżi tagħha, il-Qorti nnutat li s-soċjetà konvenuta ma tikkontestax il-fatt li għandha tinżamm responsabbli għad-danni li ġew sofferti mir-rikorrenti kawża tal-inċident. Għaldaqstant, il-Qorti tenniet li m'għandhiex għalfejn tanalizza l-provi sabiex tiddetermina jekk ir-responsabbiltà għandhiex tinġarr mis-soċjetà konvenuta, iżda jkun fadal biss li jiġi deċiż l-ammont f'danni li jridu jiġu stabbiliti biex jingħataw lir-rikorrenti.

Sabiex tasal għal dan, il-Qorti qieset spejjeż li nġabru mir-rikorrenti fosthom il-mitejn u tletin ewro li nefqet biex inħareġ rapport mediku. Fost oħrajn, il-Qorti ħadet nota wkoll tal-fatt li r-rikorrenti kienet laħqet l-età tal-irtirar meta seħħ l-inċident, tant li kellha disgħa u sittin sena. Rigward dan, ingħad li d-dħul tar-rikorrenti kien dak li tieħu fil-forma ta' pensjoni li kienet titħallas abbażi tas-snin li kienet ħadmet qabel ma laħqet l-età tal-pensjoni, u għaldaqstant f'dan il-każ ma jistax jingħad li d-debilità permanenti b'xi mod se teffettwa dan id-dħul.

Il-persuna li sofriet ġrieħi b'diżabilità permanenti ta' wieħed fil-mija naqset li tikkwantifika l-claim tagħha mal-kumpanija tal-assigurazzjoni u biex tissottometti d-dokumentazzjoni relattiva kif kienet mitluba li tagħmel biex jiġi deċiż u stabbilit mill-Qorti l-ammont f'danni

Rigward l-ispejjeż ġudizzjarji marbuta mal-każ, is-soċjetà konvenuta talbet lill-Qorti biex ma tinżammx responsabbli għal dawn, hekk kif intqal li l-istess soċjetà qatt ma naqset milli tammetti r-responsabbiltà tagħha għall-ġrieħi li ġew sofruti, tant li hekk kif seħħ l-inċident avviċinaw lill-kumpanija tal-assigurazzjoni tagħhom sabiex tinfetaħ claim.

Minkejja dan, kienet ir-rikorrenti minn jeddha stess li warrbet dan il-ftehim, u kompliet biex tiftaħ proċeduri ġudizzjarji. Mill-provi, irriżulta li s-soċjetà assiguratriċi tas-soċjetà konvenuta kienet talbet lir-rikorrenti biex tikkwantifika l-claim tagħha, u biex tissottometti d-dokumentazzjoni relattiva.

Peress li rriżulta li r-rikorrenti naqset milli tagħmel dan sabiex is-soċjetà assiguratriċi tkun tista' tipproċessa din it-talba, allura jirriżulta li s-soċjetà konvenuta m'għandhiex tkun hi li tbati l-ispejjeż ta' din il-kawża.

Il-Qorti waslet biex tiddeċiedi li s-soċjetà konvenuta għandha tinżamm responsabbli għall-inċident, kif ukoll għad-danni ta' ħames mija u tmienja u erbgħin ewro u wieħed u sebgħin ċenteżmu hekk kif sofferti mir-rikorrenti konsegwenza tal-inċident.

Il-Qorti laqgħet ir-raba' eċċezzjoni tas-soċjetà konvenuta u ordnat lir-rikorrenti tħallas l-ispejjeż tal-kawża. Bl-imgħaxijiet legali mid-data tas-sentenza sad-data tal-ħlas effettiv, kontra s-soċjetà konvenuta.

MINISTERU GĦALL-EDUKAZZJONI U X-XOGĦOL

ESPRESSJONI TA' INTERESS

L-Aġenzija Nazzjonali tal-Litteriżmu tixtieq tistieden lil edukaturi u uffiċjali pubbliċi irtirati jew li se jirtiraw biex jipparteċipaw f'programmi ta' tagħlim maħsuba għal studenti li jeħtieġu l-għajnuna fil-qari u l-kitba. L-applikanti interessati jridu jiddedikaw sa mhux aktar minn 10 sigħat fil-ġimgħa u jattendu laqgħat u/jew taħriġ li jsirilhom apposta. Tingħata preferenza lil dawk l-applikanti li jkunu ħadmu fil-qasam edukattiv.

Il-kandidati għandhom jibagħtu ittra ta' applikazzjoni flimkien mal-kwalifiki u l-esperjenzi fil-format tal-European Curriculum Vitae, kopja taċ-ċertifikati relevanti tagħhom, ċertifikat tal-kondotta riċenti maħruġ mill-Pulizija u l-lista tax-xogħol li għamlu tul ħajjithom mill-Jobsplus, permezz ta' ittra elettronika lil john.b.farrugia@gov.mt jew bil-posta lis-Sur John Farrugia, is-Segretarju Eżekuttiv, iċ-Ċentru Nazzjonali tal-Kurrikulu, Triq Joseph Abela Scolaro, il-Ħamrun HMR 1304 sa mhux aktar tard minn nhar it-Tnejn 12 ta' Awwissu 2019, f'nofsinhar.

Applikazzjonijiet bil-posta għandhom jintbagħtu rreġistrati u kmieni biżżejjed biex jaslu qabel id-data tal-għeluq. L-applikanti se jiġu mgħarrfa li tkun waslet l-applikazzjoni fi żmien sebat ijiem. Applikazzjonijiet li jaslu tard ma jiġux ikkunsidrati. Aktar informazzjoni tista' tinkiseb mingħand is-Sur David Muscat permezz ta' ittra elettronika lil david.muscat.4@ilearn.edu.mt jew billi ċċempel 2598 2907.

MINISTERU GĦALL-EDUKAZZJONI U X-XOGĦOL

SEJĦA GĦAL SENIOR MANAGER, READING FOR PLEASURE AND STORYTELLING PROGRAMMES MAL-AĠENZIJA NAZZJONALI TAL-LITTERIŻMU

Numru tal-Permess tal-Jobsplus: 542/2019

L-Aġenzija Nazzjonali tal-Litteriżmu qiegħda tilqa' applikazzjonijiet għal full-time Senior Manager, Reading for Pleasure and Storytelling Programmes.

Sad-data tal-għeluq ta' din is-sejħa, l-applikanti jrid ikollhom dawn ir-rekwiżiti:

1) Grad Universitarju ta' Livell 6 tal-MQF fl-Edukazzjoni bħal B.Ed. (Primarja) jew B.Ed. (Snin Bikrin) jew B.A. u PGCE, jew ekwivalenti;
2) 8 snin sħaħ esperjenza ta' xogħol fi rwol ta' koordinatur fl-edukazzjoni;
3) Ċertifikati fil-Livell Avvanzat fil-Malti u l-Ingliż ta' Livell 4 (Grad A - C) tal-MQF jew ekwivalenti **U**;
4) Ċertifikat tal-ECDL jew ekwivalenti.

L-applikanti jridu juru evidenza dokumentata tal-esperjenza tax-xogħol tagħhom f'inizjattivi ta' litteriżmu, preferibbilment f'inizjattivi tal-qari u ta' litteriżmu mal-ġenituri/kustodji. Se tingħata kunsiderazzjoni xierqa lill-applikanti li juru evidenza fl-implimentazzjoni tal-metodoloġija tal-programmi tal-qari għall-gost u tal-irrakkontar tal-istejjer.

Il-kandidati għandhom jibagħtu ittra ta' applikazzjoni flimkien mal-kwalifiki u l-esperjenzi fil-format tal-European Curriculum Vitae, kopja taċ-ċertifikati relevanti tagħhom, ċertifikat tal-kondotta riċenti maħruġ mill-Pulizija u l-lista tax-xogħol li għamlu tul ħajjithom mill-Jobsplus, permezz ta' ittra elettronika lil john.b.farrugia@gov.mt jew bil-posta lis-Sur John Farrugia, is-Segretarju Eżekuttiv, iċ-Ċentru Nazzjonali tal-Kurrikulu, Triq Joseph Abela Scolaro, il-Ħamrun HMR 1304 sa mhux aktar tard mit-Tnejn 12 ta' Awwissu 2019, f'nofsinhar.

Applikazzjonijiet bil-posta għandhom jintbagħtu rreġistrati u kmieni biżżejjed biex jaslu qabel id-data tal-għeluq. L-applikanti se jiġu mgħarrfa li tkun waslet l-applikazzjoni fi żmien sebat ijiem. Applikazzjonijiet li jaslu tard ma jiġux ikkunsidrati. Aktar informazzjoni tista' tinkiseb mingħand is-Sur John Farrugia permezz ta' ittra elettronika lil john.b.farrugia@gov.mt jew billi ċċempel 2598 2997.